

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Prokletí básníci

Mgr. Eva Mužná

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro
vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
(NÚV).

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0229
Šablona:	III/2
Č. materiálu:	VY_32_INOVACE_141
Datum vytvoření:	1. 7. 2013
Ročník:	3.
Předmět:	Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast:	Jazyková
Tematická oblast:	Světová literatura 2. poloviny 19. století
Anotace:	Žákyně a žáci se seznámí se skupinou prokletých básníků, s názory a postoji členů tohoto uskupení a posoudí vliv životního stylu a doby na jejich tvorbu

Prokletí básníci

- ❖ francouzsky **les poètes maudits**
- ❖ je označení francouzských **nekonformních básníků poslední třetiny 19. století**, poprvé užitě **Paulem Verlainem v esejí Prokletí básníci** z roku 1883
- ❖ často s nimi bývá spojena představa o **užívání drog a alkoholu, obecně dekadentním životním stylu**
- ❖ prokletí básníci žijí **bohémským způsobem života**, pohrdají tehdejší společností, jejími pravidly a konvencemi, **snaží se vymykat , provokovat**, nezapadat do řady a jít tzv. proti proudu – což se jim daří jak způsobem života, tak i tvorbou
- ❖ hlavním znakem tohoto stylu poezie je **hledat krásu v ošklivosti, v díle se dotýkat a odkrývat tabu**
- ❖ jejich dílo vykazuje značně **autobiografické prvky – alkoholové opojení, drogové experimenty, sexuální výstřelky**
- ❖ oblíbeným alkoholickým nápojem je **absint**, experimentují s **opiem** a veřejně se doznávají k návštěvám **nevěstinců, bisexualitě či homosexualitě**
- ❖ homosexualita je v této době trestným činem, označovaná jako **sodomie**
- ❖ **za prvního** prokletého básníka je obvykle považován **Charles Baudelaire**
- ❖ k dalším autorům patří **Paul Verlaine, Arthur Rimbaud či Stéphane Mallarmé**
- ❖ tito autoři **navazují** např. na dílo francouzského renesančního básníka **Francoise Villona** či amerického spisovatele, praotce literárního horroru a detektivního žánru **Edgara Allana Poea**

Henri Fantin-Latour (1836 – 1904) – U stolu (umělecká společnost – zleva P. Verlaine, A. Rimbaud)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Absint je tvrdý alkoholický nápoj, který se vyrábí z pelyňku, anýzu a fenyklu (tzv. svatá trojice). Často se využívají pro dochucení i další bylinky jako yzop lékařský, meduňka lékařská, badyán a jiné. Absint má charakteristickou přírodní zelenou barvu, ale může být taktéž bezbarvý. Nápoj je často označován jako „Zelená víla.“

Absint byl dlouho považován za halucinogenní. Tato domněnka byla posílena v 70. letech 20. stol. vědeckým časopisem, ve kterém se objevila zmínka, že thujon se podobá THC, aktivní látce v konopí. V 19. stol. francouzský doktor Magnan zkoumal 250 případů alkoholismu a došel k závěru, že absintoví pijáci na tom byli hůře než obyčejní alkoholici a že navíc trpěli vážnými halucinacemi. Tento závěr byl velice vlídně přijat odpůrci absintu, stejně tak absintu v tomto případě paradoxně přitížili bohémští umělci jako např. Oscar Wilde, Toulouse Lautrec, Vincent van Gogh, Paul Verlaine, Charles Baudelaire, Arthur Rimbaud.

Dnes je jisté, že absint halucinace nezpůsobuje. Thujon, domnělý aktivní prvek v absintu, sice ve velkých dávkách může způsobit svalové křeče, ale není dokázáno, že by způsoboval halucinace. Je pravděpodobné, že hlášené případy halucinací z 19. stol. byly způsobeny jedovatými chemikáliemi (např. modrá skalice), které se přidávaly do levných absintů, aby se docílilo zajímavější barvy.

Sodomie je původně náboženský termín, který označuje společensky neakceptované sexuální chování, např. anální sex, stejnopohlavní styk či sexuální styk se zvířaty. Zejména dříve se užíval i v právu jako označení druhu trestného činu. Slovo sodomie je odvozeno od názvu biblického města Sodomy, které podle knihy Genesis Hospodin zničil pro hanebné chování jeho obyvatel.

Opium je zaschlá šťáva získaná z nezralých makovic máku setého. Jedná se o rostlinnou látku významnou svým obsahem alkaloidů, především morfinu, jenž působí jako opiát. Obsah opiátů propůjčuje opiu silně narkotický účinek spojený s utišením bolesti, pocitem euforie a celkovým útlumem organismu.

Název opium pravděpodobně pochází z řeckého slova opion - maková šťáva. Surové opium se nejčastěji používá jako základní surovina pro výrobu dalších drog.

Nejdůležitějším přírodním alkaloidem opia je morfin.

Zpracováním morfinu vzniká preparát známý zejména pod názvem heroin.

Tabu je striktní sociální zákaz některé z lidských aktivit nebo sociálních zvyků označených za svaté a zakázané. Porušení tabu je obvykle ve společnosti považováno za nežádoucí a nepřipustné. Tento termín pochází z tonžštiny a objevuje se v mnoha polynézkých kulturách. Do Evropy toto slovo „přivezl“ v roce 1777 James Cook. Z angličtiny pak přešlo do většiny evropských jazyků.

Některá tabu jsou zakázána zákonem, některá vedou jen ke ztrapnění, hanbě, nebo nezdvořilosti. Také to, co v jedné společnosti je naprosté tabu, v jiné může být naprosto normálním chováním.

Použité zdroje

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henri_Fantin-Latour_-_By_the_Table_-_Google_Art_Project.jpg?uselang=cs

BALAJKA, B., Soldán, L., Charouz, E. Přehledné dějiny literatury. 2. vyd. Praha: Fotuna, 1995. ISBN 80-7168-225-X. s. 11 – 12, 15, 18, 34, 108.

<http://www.baudelaire.cz/>. [online]. [cit. 2013-07-01].

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sodomie>. [online]. [cit. 2013-07-01].

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Absint>. [online]. [cit. 2013-07-01].

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Opium>. [online]. [cit. 2013-07-01].

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).